

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 2671

SPRAWOZDANIE

KOMISJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I POLITYKI REGIONALNEJ
ORAZ KOMISJI USTAWODAWCZEJ

**o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy
– Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad
powiatów i sejmików województw, ustawy o
samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie
powiatowym oraz ustawy o samorządzie
województwa (druk nr 1749).**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 97 ust. 3 Regulaminu Sejmu – skierował w dniu 14 października 2003 r. powyższy projekt ustawy do Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji Ustawodawczej w celu rozpatrzenia.

Komisje: Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Ustawodawcza po rozpatrzeniu tego projektu ustawy na posiedzeniach w dniach: 27 listopada 2003 r., 17 lutego i 17 marca 2004 r.

wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Warszawa, dnia 17 marca 2004 r.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej

/-/ Ryszard Kalisz

Z-ca Przewodniczącego Komisji
Samorządu Terytorialnego
i Polityki Regionalnej

/-/ Jan Kochanowski

Sprawozdawca
/-/ Witold Gintowt-Dziewałtowski

Projekt

USTAWA
z dnia 2004 r.

o zmianie ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o samorządzie województwa oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1.

W ustawie z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz.U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547 i z 2004 r. Nr 25, poz. 219) wprowadza się następujące zmiany:

1) do tytułu ustawy dodaje się odnośnik w brzmieniu:

„¹⁾ Przepisy niniejszej ustawy wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r., ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami.”;

2) art. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„Art. 5. 1. Prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) do danej rady ma, z zastrzeżeniem art. 6 ust. 1, każdy obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat oraz stale zamieszkuje na obszarze działania tej rady.

2. Nie mają prawa wybierania osoby:

- 1) pozbawione praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądowym,
- 2) pozbawione praw wyborczych orzeczeniem Trybunału Stanu,
- 3) ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądowym.

Art. 6. 1. Prawo wybierania do rady gminy ma obywatel polski, o którym mowa w art. 5 ust. 1, wpisany do prowadzonego w tej gminie stałego rejestru wyborców, o którym mowa w ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 46,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach, ustawę z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym, ustawę z 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta.

poz. 499, z późn. zm.²⁾) najpóźniej na 6 miesięcy przed dniem wyborów.

2. Obywatel polski ma prawo wybierania do rady gminy także w przypadku, gdy został wpisany do stałego rejestru wyborców w okresie 6 miesięcy poprzedzających dzień głosowania, jeżeli ukończył 18 lat w okresie 6 miesięcy poprzedzających dzień wyborów lub w dniu głosowania.”;

3) dodaje się art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. 1. Prawo wybierania do rady gminy ma również obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, stale zamieszkuje na obszarze działania tej gminy oraz który, z zastrzeżeniem ust. 2, został wpisany do stałego rejestru wyborców najpóźniej na 6 miesięcy przed dniem wyborów.

2. Obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim ma prawo wybierania do rady gminy także w przypadku, gdy został wpisany do stałego rejestru wyborców w okresie 6 miesięcy poprzedzających dzień głosowania, jeżeli ukończył 18 lat w okresie 6 miesięcy poprzedzających dzień wyborów lub w dniu głosowania.

3. Prawa wybierania nie ma obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim pozbawiony prawa wybierania w państwie członkowskim Unii Europejskiej, którego jest obywatelem.”;

4) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. Prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze) przysługuje osobie mającej prawo wybierania do danej rady.

2. Nie mają prawa wybieralności osoby:

- 1) karane za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego;
- 2) wobec których wydano prawomocny wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego, ściganego z oskarżenia publicznego.

3. Prawa wybieralności nie ma obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim pozbawiony prawa wybieralności w państwie członkowskim Unii Europejskiej, którego jest obywatelem.”;

5) w art. 11 w ust. 5 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Do osób powołanych w skład inspekcji stosuje się odpowiednio przepisy art. 20 ust. 1 i 3 oraz art. 21.”;

6) w art. 12 w ust. 1 w pkt 1 skreśla się wyrazy „przez terytorialne i obwodowe komisje wyborcze”;

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 74, poz. 786, Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1089, Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507, Nr 130, poz. 1188 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219.

7) w art. 17 w ust. 1 wyrazy „pełnomocników komitetów wyborczych” zastępuje się wyrazami „pełnomocników, o których mowa w art. 101 ust. 2”;

8) w art. 18:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Obwodową komisję wyborczą powołuje, najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów, gminna komisja wyborcza spośród wyborców zgłoszonych przez pełnomocników, o których mowa w art. 101 ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 2”;

b) w ust. 2 wyrazy „od 5 do 9 osób” zastępuje się wyrazami „od 7 do 9 osób, z zastrzeżeniem ust. 2a i 2b”;

c) dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. W obwodach odrębnych, o których mowa w art. 30 ust. 2b, w skład komisji wchodzi od 5 do 7 osób.

2b. W wyborach uzupełniających, wyborach przedterminowych i w wyborach do nowych rad w skład komisji wchodzi od 5 do 7 osób.”;

d) dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Funkcji przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego komisji nie może pełnić osoba wskazana do składu komisji przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).”;

9) w art. 19:

a) w ust. 2 wyrazy „przez pełnomocnika każdego komitetu wyborczego” zastępuje się wyrazami „w imieniu każdego komitetu wyborczego przez pełnomocnika, o którym mowa w art. 101 ust. 2”;

b) w ust. 3 i 4 skreśla się wyrazy „komitetów wyborczych”;

c) w ust. 7 wyrazy „art. 43 ust. 2” zastępuje się wyrazami „art. 111 ust. 1”;

10) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. 1. Członkom komisji wyborczych przysługują:

1) diety i zwrot kosztów podróży i noclegów;

2) zryczałtowane diety za czas związany z wykonywaniem zadań członka komisji w przypadku członków terytorialnych komisji wyborczych oraz za czas związany z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania w przypadku członków obwodowych komisji wyborczych.

2. Członkom Państwowej Komisji Wyborczej nie przysługują zryczałtowane diety, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Członkom komisji wyborczych, w związku z wykonywaniem zadań, przysługuje zwolnienie od pracy do 5 dni z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Przewodniczący wojewódzkich i powiatowych komisji wyborczych oraz miejskich komisji wyborczych w miastach na prawach

powiatu wykonują swoje zadania na zasadach takich jak sędzia sądu powszechnego delegowany do pracy w innym sądzie.

5. Komisarzom wyborczym przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości wynagrodzenia członka Państwowej Komisji Wyborczej, określonego odrębnymi przepisami
6. Przepis ust. 1 pkt 1 stosuje się odpowiednio do komisarzy wyborczych.
7. Minister właściwy do spraw administracji, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz szczegółowe zasady, na których przysługują diety, zryczałtowane diety, zwrot kosztów podróży i noclegów, o których mowa w ust. 1, oraz warunki obniżania wysokości diet członków terytorialnych komisji wyborczych w przypadku nieuczestniczenia w wykonywaniu części zadań komisji, a także tryb udzielania dni wolnych od pracy, o których mowa w ust. 3. Rozporządzenie określi również wysokość oraz szczegółowe zasady, na których przysługują diety, zryczałtowane diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów, a także tryb udzielania dni wolnych od pracy osobom powołanym w skład inspekcji, o których mowa w art. 11 ust. 5 oraz art. 12 ust. 3.”;

11) w art. 21 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osobom wchodzącym w skład komisji wyborczych przysługuje zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu zadań tych komisji na podstawie przepisów o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach.”;

12) w art. 30:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podziału gminy na stałe obwody głosowania dokonuje rada gminy na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta).”;

b) dodaje się ust. 2a-2d w brzmieniu:

„2a. Stały obwód głosowania powinien obejmować od 500 do 3 000 mieszkańców. W przypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami obwód może obejmować mniejszą liczbę mieszkańców.

2b. Rada gminy na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta) tworzy odrębny obwód głosowania w szpitalu, zakładzie pomocy społecznej, zakładzie karnym i areszcie śledczym jeżeli w dniu wyborów będzie w nim przebywać co najmniej 15 wyborców objętych rejestrem wyborców w gminie, na terenie której położona jest wymieniona jednostka. Nieutworzenie takiego obwodu jest możliwe wyłącznie w uzasadnionych przypadkach na wniosek kierownika tej jednostki.

2c. Jeżeli w dniu wyborów w jednostce, o której mowa w ust. 2b, będzie przebywać mniej niż 15 wyborców objętych rejestrem wyborców w gminie, na terenie której położona jest jednostka, można w niej utworzyć odrębny obwód głosowania po zasięgnięciu opinii jej kierownika.

2d. Utworzenie odrębnych obwodów następuje najpóźniej w 35 dniu przed dniem wyborów.”,

c) w ust. 3 po wyrazie „utworzeniu” dodaje się wyraz „stałych”;

13) w art. 31 w ust. 1–3 po wyrazach „w podziale na” dodaje się wyraz „stałe”;

14) w art. 34:

a) dodaje się ust. 2a-2c w brzmieniu:

„2a. Spis dzieli się na część A i część B.

2b. Część A spisu obejmuje obywateli polskich. W tej części spisu wymienia się nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL i adres zamieszkania wyborcy.

2c. Część B spisu obejmuje obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, którym przysługuje prawo wybierania do rady gminy. W tej części spisu wymienia się nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej, numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość oraz adres zamieszkania wyborcy w gminie.”,

b) uchyla się ust. 4;

15) w art. 40 w ust. 2 wyrazy „ust. 2 pkt 2” zastępuje się wyrazami „ust. 2b”;

16) w art. 43 w ust. 2 wyrazy „mężowie zaufania wyznaczeni przez pełnomocników komitetów wyborczych w trybie określonym niniejszą ustawą” zastępuje się wyrazami „mężowie zaufania, o których mowa w art. 111 ust. 1”;

17) w art. 58:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W ciągu 14 dni od dnia wyborów może być wniesiony protest przeciwko ważności wyborów do danej rady lub przeciwko ważności wyboru radnego z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego lub

2) naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.”,

b) w ust. 3 wyrazy „Protest przeciwko wyborowi radnego” zastępuje się wyrazami „Protest przeciwko ważności wyboru radnego”;

18) w art. 61:

a) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Sąd okręgowy orzeka o nieważności wyborów lub o nieważności wyboru radnego, jeżeli okoliczności stanowiące podstawę protestu miały wpływ na wyniki wyborów.”,

b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „lub o podjęciu niektórych czynności wyborczych”;

c) w ust. 4 po wyrazie „protestów” dodaje się wyrazy „przeciwko ważności wyborów do danej rady lub ważności wyboru radnego tej rady”;

19) w art. 62 w ust. 1 skreśla się wyrazy „lub podjęcie wskazanych czynności wyborczych”;

20) w art. 63:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie orzeczenia o nieważności wyborów lub wyboru radnego, wybory ponowne przeprowadza się przy odpowiednim zastosowaniu przepisów niniejszej ustawy.”,

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wybory ponowne przeprowadzają te same komisje wyborcze na podstawie tych samych spisów wyborców.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli podstawą orzeczenia o nieważności wyborów lub wyboru radnego było naruszenie przez komisje wyborcze przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów albo nieprawidłowości w spisach wyborców, wówczas odpowiednio powołuje się nowe komisje lub sporządza nowe spisy.”;

21) w art. 64 skreśla się wyrazy „i przeprowadzonych czynności wyborczych”;

22) w art. 64e w ust. 4 wyrazy „dwóch województwach” zastępuje się wyrazami „jednym województwie”;

23) w art. 64f:

a) w ust. 5 wyrazy „dwóch województwach” zastępuje się wyrazami „jednym województwie”;

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Przepisu ust. 2 pkt 2 nie stosuje się do komitetu wyborczego wyborców utworzonego jedynie w celu zgłoszenia kandydatów na radnych do rady gminy w gminie liczącej do 20 000 mieszkańców. Zawiadomienie o utworzeniu takiego komitetu nie wymaga zebrania podpisów, o których mowa w ust. 4.”,

c) uchyla się ust. 9;

24) w art. 64g w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Nazwa koalicyjnego komitetu wyborczego może zawierać również skrót nazwy tej koalicji wyborczej.”;

25) dodaje się art. 64ga i 64gb w brzmieniu:

„Art. 64ga. 1. Skrót nazwy komitetu wyborczego partii politycznej może zawierać wyrazy „komitet wyborczy” albo skrót „KW” i zawiera nazwę partii politycznej lub skrót jej nazwy.

2. Skrót nazwy koalicyjnego komitetu wyborczego może zawierać wyrazy „koalicyjny komitet wyborczy” albo skrót „KKW” i zawiera nazwę koalicji lub skrót jej nazwy.

3. Skrót nazwy komitetu wyborczego organizacji może zawierać wyrazy „komitet wyborczy” albo skrót „KW” i zawiera nazwę organizacji lub skrót jej nazwy.
4. Skrót nazwy komitetu wyborczego wyborców może zawierać wyrazy „komitet wyborczy wyborców” albo skrót „KWW” i zawiera określenie, o którym mowa w art. 64g ust. 4 lub jego skrót, odróżniające od nazw i skrótów nazw innych komitetów.
5. Skrót nazwy komitetu wyborczego może składać się z co najwyżej 40 znaków drukarskich, wliczając spacje.

Art. 64gb. 1. Nazwa, skrót nazwy i symbol graficzny komitetu wyborczego korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla dóbr osobistych.

2. Skrót nazwy komitetu wyborczego powinien różnić się dostatecznie od nazw i skrótów nazw innych komitetów. Skrót nazwy komitetu wyborczego wyborców musi być różny od nazwy lub skrótów nazwy partii politycznej lub organizacji, wpisanych odpowiednio do ewidencji lub rejestru prowadzonych przez właściwy sąd.”;

26) dodaje się art. 64ia w brzmieniu:

„Art. 64ia. Nie stanowi wady zawiadomienia komitetu wyborczego partii politycznej lub komitetu wyborczego organizacji, wpisanych odpowiednio do ewidencji lub rejestru prowadzonych przez właściwy sąd, określenie w nim nazwy lub skrót nazwy tych samych lub niedostatecznie różniących się od nazw lub skrótów nazw innych komitetów wyborczych. Organ, który wydał wcześniej postanowienie o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego, w którym podano tę samą lub niedostatecznie różniącą się nazwę lub skrót nazwy, po porozumieniu z pełnomocnikiem wyborczym tego komitetu, zmienia postanowienie określając w nim nową nazwę lub skrót nazwy komitetu. W razie braku porozumienia organ, który wydał postanowienie uchyla je i wzywa pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego do usunięcia wady w terminie 3 dni. Przepisy art. 64h ust. 2–4 oraz art. 64i ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.”;

27) art. 64j otrzymuje brzmienie:

„Art. 64j. W przypadku wyborów uzupełniających, wyborów przedterminowych lub wyborów do nowych rad:

- 1) zawiadomienia, o których mowa w art. 64c ust. 3, art. 64d ust. 4, art. 64e ust. 3 i 4 oraz art. 64f ust. 4 i 5 składa się właściwemu komisarzowi wyborczemu;
- 2) zawiadomienie, o którym mowa w art. 64f ust. 4 i 5 nie wymaga zebrania podpisów obywateli popierających utworzenie komitetu.”;

28) w art. 64k pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) komitetu wyborczego partii politycznej albo organizacji ponosi partia polityczna albo organizacja, która utworzyła komitet wyborczy,

a w przypadku komitetu wyborczego utworzonego przez stowarzyszenie zwykle — solidarnie członkowie stowarzyszenia;”;

29) w art. 64l:

a) dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Jeżeli wniesiono protest przeciwko ważności wyborów do rady lub przeciwko ważności wyboru radnego, komitet wyborczy, który zarejestrował listy kandydatów w wyborach do danej rady, nie ulega rozwiązaniu przed uprawomocnieniem się orzeczenia sądu.

1b. W przypadku komitetów wyborczych, których kandydaci uczestniczą w wyborach ponownych, przez sprawozdanie finansowe, o którym mowa w art. 84 ust. 2, rozumie się sprawozdanie o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych związanych z wyborami ponownymi.”

b) w ust. 2 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „, a w przypadku komitetu wyborczego, o którym mowa w art. 64f ust. 8 - komisarza wyborczego właściwego ze względu na siedzibę komitetu”;

30) dodaje się rozdział 10b w brzmieniu:

„Rozdział 10b

Nadawanie numerów zarejestrowanym listom kandydatów

Art. 64m. Listy kandydatów zarejestrowane w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego otrzymują numery ustalane w drodze losowania przez:

- 1) Państwową Komisję Wyborczą;
- 2) komisarzy wyborczych;
- 3) gminne komisje wyborcze.

Art. 64n. 1. Jeżeli komitet wyborczy zarejestrował listy kandydatów w ponad połowie okręgów w wyborach do wszystkich sejmików województw, listy kandydatów tego komitetu, zarejestrowane w wyborach do sejmików województw, rad powiatów i rad gmin otrzymują jednolity numer.

2. Jeżeli komitet wyborczy niespełniający warunku określonego w ust. 1 zarejestrował listę kandydatów w co najmniej jednym okręgu w wyborach do sejmiku województwa i zarejestrował listy kandydatów w ponad połowie okręgów w wyborach do wszystkich rad powiatów i rad miast na prawach powiatów na obszarze tego województwa, listy kandydatów tego komitetu, zarejestrowane w wyborach do rad powiatów i rad gmin na obszarze tego województwa otrzymują jednolity numer, taki sam jak listy kandydatów tego komitetu zarejestrowane w wyborach do sejmiku tego województwa.

3. Jeżeli komitet wyborczy niespełniający żadnego z warunków określonych w ust. 1 i 2 zarejestrował listę kandydatów w co najmniej jednym okręgu w wyborach do rady powiatu i zarejestrował listy kandydatów w ponad połowie okręgów w wyborach do wszystkich rad gmin na obszarze tego powiatu, listy kandy-

datów tego komitetu, zarejestrowane w wyborach do rad gmin na obszarze tego powiatu otrzymują jednolity numer, taki sam jak listy kandydatów tego komitetu zarejestrowane w wyborach do rady tego powiatu.

- Art. 64o. 1. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie rejestracji list kandydatów w wyborach do sejmików województw przyznaje, najpóźniej na 25 dni przed dniem wyborów, numery dla list kandydatów komitetów wyborczych, spełniających warunek określony w art. 64n ust. 1.
2. Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie podaje do wiadomości publicznej informację o przyznanych numerach list kandydatów i zawiadamia o nich komisarzy wyborczych wykonujących czynności o charakterze ogólnowojejewódzkim.
 3. Komisarz wyborczy wykonujący czynności o charakterze ogólnowojejewódzkim, na podstawie rejestracji list kandydatów w wyborach do sejmiku województwa, najpóźniej w 23 dniu przed dniem wyborów, przyznaje zarejestrowanym w wyborach do sejmiku województwa listom kandydatów komitetów niespełniających warunku wymienionego w art. 64n ust. 1 numery:
 - 1) dla list kandydatów komitetów wyborczych zarejestrowanych w więcej niż jednym okręgu wyborczym — spośród numerów następujących po numerach przyznanych w trybie ust. 1;
 - 2) dla list kandydatów komitetów wyborczych zarejestrowanych w jednym okręgu wyborczym — spośród numerów następujących po numerach przyznanych w trybie pkt 1.
 4. Komisarz wyborczy, o którym mowa w ust. 3, niezwłocznie podaje do wiadomości publicznej informację o przyznanych numerach list kandydatów i zawiadamia o nich pozostałych komisarzy wyborczych działających na obszarze województwa.
 5. Komisarz wyborczy, na podstawie rejestracji list kandydatów w wyborach do rad powiatów na obszarze jego właściwości, najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów, przyznaje, odrębnie dla każdego powiatu, zarejestrowanym w wyborach do rad powiatów listom kandydatów komitetów niespełniających żadnego z warunków określonych w art. 64n ust. 1 i 2, numery:
 - 1) dla list kandydatów komitetów wyborczych zarejestrowanych w więcej niż jednym okręgu wyborczym — spośród numerów następujących po numerach przyznanych w trybie ust. 3 pkt 2;
 - 2) dla list kandydatów komitetów wyborczych zarejestrowanych w jednym okręgu wyborczym — spośród numerów następujących po numerach przyznanych w trybie pkt 1.
 6. Komisarz wyborczy niezwłocznie podaje do wiadomości publicznej informację o przyznanych numerach list kandydatów i zawiadamia o nich gminne komisje wyborcze działające na obszarze jego właściwości.

7. Gminna komisja wyborcza, na podstawie rejestracji list kandydatów w wyborach do rady gminy, przyznaje zarejestrowanym w wyborach do rady gminy listom kandydatów komitetów niespełniających żadnego z warunków określonych w art. 64n numery:

- 1) dla list kandydatów komitetów wyborczych zarejestrowanych w więcej niż jednym okręgu wyborczym — spośród numerów następujących po numerach przyznanych w trybie ust. 5 pkt 2;
- 2) dla list kandydatów komitetów wyborczych zarejestrowanych w jednym okręgu wyborczym — spośród numerów następujących po numerach przyznanych w trybie pkt 1.

8. Gminna komisja wyborcza niezwłocznie podaje do wiadomości publicznej informację o przyznanych numerach list kandydatów.”;

31) w art. 65 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W wyborach ponownych kampanię wyborczą prowadzi się, jeżeli przeprowadza się ponowne głosowania.”;

32) w art. 76 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. W wyborach przedterminowych oraz w wyborach do nowych rad łączny czas nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w odpowiednich programach regionalnych wynosi 3 godziny w Telewizji Polskiej i 4 godziny w Polskim Radiu.

2b. W wyborach ponownych oraz w wyborach uzupełniających prawo do nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych nie przysługuje.”;

33) w art. 78 w ust. 4 po wyrazie „pełnomocnik” dodaje się wyraz „wyborczy”;

34) w art. 83:

- a) w ust. 2 skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 3,”,
- b) uchyla się ust. 3;

35) w art. 83c:

- a) w ust. 3 po wyrazach „osób fizycznych” dodaje się wyrazy „oraz kredytów bankowych zaciąganych na cele związane z wyborami”,
- b) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Komitetom wyborczym nie wolno przyjmować wartości niepieniężnych, z wyjątkiem nieodpłatnych usług polegających na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne.

6. Poręczycielem kredytu, o którym mowa w ust. 3, mogą być wyłącznie osoby fizyczne, z tym że zobowiązanie poręczyciela nie może przekroczyć kwoty równej łącznej sumie wpłat od osoby fizycznej, określonej w art. 83d ust. 2. Ograniczenie wysokości zobowiązania poręczyciela nie dotyczy osób wchodzących w skład komitetu wyborczego wyborców.”;

36) w art. 83d:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki finansowe komitetu wyborczego są gromadzone wyłącznie na jednym rachunku bankowym. Zaświadczenie Państwowej Komisji Wyborczej o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu albo zaświadczenie komisarza wyborczego o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu stanowi podstawę do otwarcia rachunku bankowego, dokonania wpisu do Rejestru Gospodarki Narodowej (REGON) oraz nadania numeru identyfikacji podatkowej (NIP) na zasadach określonych w przepisach o ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.”,

b) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Środki finansowe mogą być wpłacane na rzecz komitetu wyborczego jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą.

4. Umowa rachunku bankowego zawarta w imieniu komitetu wyborczego zawiera zastrzeżenie o wymaganym ustawą sposobie dokonywania wpłat na rzecz komitetu wyborczego oraz dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych przez komitet wyborczy, a także o dopuszczalnym terminie dokonywania wpłat.”;

37) art. 83f otrzymuje brzmienie:

„Art. 83f. 1. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami komitet wyborczy partii politycznej przekazuje ją przed dniem złożenia sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 84 ust. 2, na fundusz wyborczy tej partii.

2. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami koalicyjny komitet wyborczy partii politycznych przekazuje ją przed dniem złożenia sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 84 ust. 2, na fundusze wyborcze partii wchodzących w skład koalicji w proporcji ustalonej w umowie koalicyjnej, a w razie braku stosownych postanowień w umowie — na rzecz instytucji charytatywnej. Informację o przekazaniu na rzecz instytucji charytatywnej nadwyżki przekraczającej kwotę 1 000 złotych pełnomocnik finansowy podaje przed dniem złożenia sprawozdania finansowego do wiadomości publicznej w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym.

3. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami przez komitety wyborcze, o których mowa w art. 64e i art. 64f, komitety te przekazują ją przed dniem złożenia sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 84 ust. 2 na rzecz instytucji charytatywnej. Informację o przekazaniu nadwyżki przekraczającej kwotę 1 000 złotych pełnomocnik finansowy podaje przed dniem złożenia sprawozdania finansowego do wiadomości publicznej w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym, a w przypadku komitetu wyborczego, o którym mowa w art. 64e ust. 3 i art. 64f ust. 4, w dzienniku o zasięgu wojewódzkim.”;

38) w art. 84:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów przedkłada organowi, któremu komitet złożył zawiadomienie o utworzeniu komitetu sprawozdanie finansowe komitetu wyborczego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu, zwane dalej „sprawozdaniem finansowym”. Sprawozdanie finansowe powinno zawierać informacje o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz imienny wykaz wpłat od osób fizycznych, a także o korzyściach majątkowych, o których mowa w art. 84d ust. 1a.”,

b) dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. W przypadku wyborów ponownych sprawozdanie finansowe składa się właściwemu komisarzowi wyborczemu.

2b. W przypadku gdy komitet nie pozyskiwał i nie wydatkował środków, pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego może złożyć właściwemu komisarzowi wyborczemu stosowne oświadczenie zastępujące sprawozdanie finansowe. Do trybu postępowania z oświadczeniami stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sprawozdań finansowych.”,

c) uchyla się ust. 3-5;

39) w art. 84a w ust. 1 w pkt 3 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) naruszenia przepisów art. 83c i art. 83d ust. 1–3;”;

40) dodaje się art. 84ca w brzmieniu:

„Art. 84ca. Do sprawozdania złożonego po terminie stosuje się odpowiednio przepisy art. 84–84c.”;

41) w art. 84d:

a) dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Przepis ust. 1 nie dotyczy korzyści majątkowych przekazanych komitetowi wyborczemu z naruszeniem przepisów ustawy, których komitet wyborczy nie przyjął lub zwrócił darczyńcy w nieprzekraczalnym terminie 30 dni od dnia dokonania darowizny.

1b. Komitet wyborczy, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu sprawozdania finansowego może dobrowolnie dokonać wpłaty korzyści majątkowej uzyskanej z naruszeniem przepisów ustawy na konto urzędu skarbowego właściwego dla jego siedziby. Dowód przekazania środków na rzecz Skarbu Państwa komitet wyborczy przedstawia organowi, któremu złożył sprawozdanie finansowe.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku odmowy dobrowolnego wydania korzyści majątkowej na rzecz Skarbu Państwa w terminie określonym w ust. 1b, organ, któremu przedłożono sprawozdanie finansowe komitetu wyborczego występuje do sądu o orzeczenie przepadku korzyści majątkowej.”;

42) w art. 89:

a) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Sołectwa łączy się w celu utworzenia okręgu wielomandatowego lub dzieli się na dwa lub więcej okręgów wyborczych, jeżeli wynika to z konieczności zachowania jednolitej normy przedstawicielstwa.”,

b) w ust. 3 wyraz „jedynie” zastępuje się wyrazem „również”;

43) w art. 92 w ust. 1 w zdaniu drugim po wyrazie „państwa” dodaje się wyrazy „ , zmiany granic sołectw”;

44) w art. 99:

a) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku zgłoszenia kandydatury obywatela Unii Europejskiej niebędącego obywatelem polskim do pisemnej zgody kandydata na kandydowanie dołącza się również:

1) oświadczenie kandydata wskazujące jego obywatelstwo, adres i okres stałego zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ostatni adres zamieszkania w państwie członkowskim Unii Europejskiej, którego jest obywatelem;

2) zaświadczenie wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, którego jest obywatelem, że nie pozbawiono go prawa wybieralności w tym państwie lub że organ ten nie posiada informacji o pozbawieniu go tego prawa.”,

b) w ust. 3 w zdaniu pierwszym po wyrazie „drukarskich” dodaje się wyrazy „ , wliczając spacje”;

c) w ust 4 skreśla się wyrazy „dokument stwierdzający utworzenie komitetu wyborczego oraz - z wyłączeniem komitetu, o którym mowa w art. 64f ust. 8 -”;

45) w art. 101:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zgłoszenia listy dokonuje pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego lub upoważniona przez niego osoba, zwani dalej „pełnomocnikiem”. Do zgłoszenia załącza się dokument, wydany przez komitet wyborczy, stwierdzający ustanowienie pełnomocnika wyborczego, z podaniem jego nazwiska i imienia oraz dokładnego adresu zamieszkania i numeru ewidencyjnego PESEL.”,

b) w ust. 3 po występującym dwukrotnie wyrazie „pełnomocnika” dodaje się wyraz „wyborczego”;

46) uchyla się art. 102 i 103;

47) w art. 106 w ust. 1:

a) w zdaniu drugim po wyrazie „zgłoszenia” dodaje się wyrazy „w całości lub co do poszczególnych kandydatów”;

b) dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„W razie odmowy rejestracji w odniesieniu do niektórych kandydatów zgłoszenie rejestruje się w zakresie nieobjętym odmową, o ile liczba

kandydatów nieobjętych odmową nie jest niższa niż minimalna wymagana liczba kandydatów na liście.”;

48) w art. 109:

a) uchyla się ust. 1–4,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Komisja zarządza wydrukowanie obwieszczenia o zarejestrowanych liściach kandydatów, zawierającego ich numery, skróty nazw komitetów, dane o kandydatach umieszczone w zgłoszeniach list wraz z ewentualnymi oznaczeniami kandydatów, o których mowa w art. 99.”;

49) w art. 110:

a) w ust. 1 po wyrazie „wybieralności” dodaje się wyrazy „, złożył nieprawdziwe oświadczenie, o którym mowa w art. 99 ust. 2, został zgłoszony jako kandydat do więcej niż jednego organu stanowiącego, o którym mowa w art. 3 ust. 1, w więcej niż jednym okręgu wyborczym lub na więcej niż jednej liście kandydatów”;

b) w ust. 3 wyrazy „nie pozostaje na niej nazwisko żadnego kandydata” zastępuje się wyrazami „pozostaje na niej mniej nazwisk kandydatów niż minimalna wymagana liczba kandydatów na liście”;

50) w art. 114 wyrazy „z oznaczeniami list, o których mowa w art. 102 ust. 1” zastępuje się wyrazami „ze skrótami nazw komitetów wyborczych”;

51) w art. 122:

a) w ust. 2 skreśla się zdanie drugie,

b) w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W przypadku, gdyby i te liczby były równe - rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję.”;

c) w ust. 4 skreśla się wyrazy „2 i”;

52) w art. 123:

a) w ust. 3 dodaje się zdanie trzecie i czwarte w brzmieniu:

„Jeżeli i te liczby byłyby równe, wówczas o pierwszeństwie rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję. Tryb przeprowadzenia losowania określa Państwowa Komisja Wyborcza.”;

b) w ust. 5 skreśla się zdanie drugie i trzecie;

53) w art. 124 w ust. 3 wyrazy „art. 122 ust. 2 i 3 oraz w art. 123 ust. 5” zastępuje się wyrazami „art. 122 ust. 3 oraz w art. 123 ust. 3”;

54) uchyla się art. 141;

55) w art. 143 wyrazy „pełnomocnika komitetu wyborczego” zastępuje się wyrazami „właściwego pełnomocnika”;

56) w art. 151:

a) w ust. 2 dodaje się zdanie trzecie i czwarte w brzmieniu:

„Jeżeli i te liczby byłyby równe, wówczas o pierwszeństwie rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję. Tryb przeprowadzenia losowania określa Państwowa Komisja Wyborcza.”,

b) w ust. 4 skreśla się zdanie drugie i trzecie;

57) w art. 152 w ust. 3 wyrazy „ust. 4” zastępuje się wyrazami „ust. 2”;

58) uchyla się art. 166;

59) w art. 168 w zdaniu pierwszym wyrazy „pełnomocnika komitetu wyborczego” zastępuje się wyrazami „właściwego pełnomocnika”;

60) w art. 178:

a) w ust. 4 dodaje się zdanie trzecie i czwarte w brzmieniu:

„Jeżeli i te liczby byłyby równe, wówczas o pierwszeństwie rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję. Tryb przeprowadzenia losowania określa Państwowa Komisja Wyborcza.”,

b) w ust. 6 skreśla się zdanie drugie;

61) w art. 179 w ust. 3 wyrazy „ust. 6” zastępuje się wyrazami „ust. 4”;

62) w art. 190 w ust. 1:

a) dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

„2b) wyboru na wójta (burmistrza, prezydenta miasta);”,

b) uchyla się pkt 4;

63) w art. 199a w ust. 2 w pkt 2 wyrazy „nie dopuszcza do wykonania” zastępuje się wyrazami „dopuszcza do niewykonania”;

64) w art. 202f w ust. 2 po wyrazach „na rzecz komitetu wyborczego” dodaje się wyrazy „oraz o dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych przez komitet wyborczy, a także o dopuszczalnym terminie dokonywania wpłat”;

65) dodaje się art. 202ha w brzmieniu:

„Art. 202ha. Kto, w związku z wyborami do rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw przekazuje komitetowi wyborczemu lub przyjmuje w jego imieniu wartości niepieniężne inne niż nieodpłatne usługi polegające na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne

- podlega grzywnie od 1 000 do 100 000 złotych.”;

66) art. 203a otrzymuje brzmienie:

„Art. 203a. 1. Jeżeli właściwe organy nie wykonują w terminie, w sposób zgodny z prawem, zadań dotyczących utworzenia obwodów głosowania, powołania obwodowych komisji wyborczych, sporządzenia spisów wyborców lub podziału gminy na okręgi wyborcze, właściwy komisarz wyborczy wzywa te organy do wykonania zadań w sposób zgodny z prawem w wyznaczonym terminie, a w razie bezskutecznego upływu terminu niezwłocznie wykonuje te zadania i powiadamia o tym Państwową Komisję Wyborczą.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli właściwy organ nie dokonał podziału powiatu lub województwa na okręgi wyborcze w sposób zgodny z prawem.”;

67) dodaje się art. 203b w brzmieniu:

„Art. 203b. Ilekroć w ustawie jest mowa o numerze ewidencyjnym PESEL, należy przez to rozumieć w odniesieniu do obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.”;

68) art. 205 otrzymuje brzmienie:

„Art. 205. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o upływie terminu do wniesienia skargi, odwołania lub innego dokumentu do sądu, organu wyborczego lub urzędu gminy, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi, odwołania lub innego dokumentu w sądzie, organowi wyborczemu lub w urzędzie gminy.

2. Jeżeli koniec terminu wykonania czynności określonej w ustawie przypada na sobotę albo na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa pierwszego roboczego dnia po tym dniu.

3. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, czynności wyborcze określone kalendarzem wyborczym oraz czynności, o których mowa w ust. 1, są dokonywane w godzinach urzędowania sądów, organów wyborczych lub urzędów gmin.”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2001 r. Nr 79 poz. 855 i z 2003 r. Nr 96, poz. 874) w art. 7 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) komitety wyborcze utworzone w związku z wyborami do Sejmu, do Senatu, wyborem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborami do Parlamentu Europejskiego lub wyborami do organów samorządu terytorialnego,”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pierwszą sesję nowo wybranej rady gminy zwołuje przewodniczący rady poprzedniej kadencji na dzień przypadający w ciągu 7 dni po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów do rad na obszarze całego kraju.”,

b) w ust. 2a wyrazy „w ciągu” zastępuje się wyrazami „na dzień przypadający w ciągu”,

³⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568.

c) w ust. 2b:

- wyrazy „Jeżeli wybory były wynikiem referendum lokalnego w sprawie odwołania rady gminy,” zastępuje się wyrazami „W przypadku wyborów przedterminowych”,

- dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.”,

d) w ust. 3 wyrazy „w ciągu” zastępuje się wyrazami „na dzień przypadający w ciągu”;

2) w art. 23a uchyla się ust. 4;

3) w art. 26 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) nie może być osoba, która nie jest obywatelem polskim.”.

4) w art. 28a w ust. 1 po wyrazach „nieudzielenia wójtowi absolutorium” dodaje się wyrazy „, podjęta po upływie 9 miesięcy od dnia wyboru wójta i nie później niż na 9 miesięcy przed zakończeniem kadencji,”;

5) w art. 28b w ust. 1 po wyrazach „Rada gminy” dodaje się wyrazy „, po upływie 9 miesięcy od dnia wyboru wójta i nie później niż na 9 miesięcy przed zakończeniem kadencji,”;

6) w art. 29a dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W celu złożenia przez wójta ślubowania przewodniczący rady zwołuje sesję rady na dzień przypadający w ciągu 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów wójta. Przepisy art. 20 ust. 2a i 2b stosuje się odpowiednio.”;

7) w art. 98a w ust. 1 po wyrazach „wygaśnięcia mandatu radnego,” dodaje się wyrazy „obsadzenia mandatu radnego, wygaśnięcia”.

Art. 4.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pierwszą sesję nowo wybranej rady powiatu zwołuje przewodniczący rady poprzedniej kadencji na dzień przypadający w ciągu 7 dni po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów do rad na obszarze całego kraju.”,

b) w ust. 4 wyrazy „w ciągu” zastępuje się wyrazami „na dzień przypadający w ciągu”,

c) w ust. 5:

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806 oraz z 2003 r. Nr 162, poz. 1568.

- wyrazy „Jeżeli wybory były wynikiem referendum lokalnego w sprawie odwołania rady powiatu,” zastępuje się wyrazami „W przypadku wyborów przedterminowych”,
 - dodaje się zdanie drugie w brzmieniu „Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.”,
- d) w ust. 7 wyrazy „w ciągu” zastępuje się wyrazami „na dzień przypadający w ciągu”;
- 2) w art. 20 uchyla się ust. 2;
- 3) w art. 26 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. Członkiem zarządu powiatu nie może być osoba, która nie jest obywatelem polskim.”;
- 4) w art. 85a w ust. 1 po wyrazach „wygaśnięcia mandatu radnego” dodaje się wyrazy „, obsadzenia mandatu radnego”.

Art. 5.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 21:
- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pierwszą sesję nowo wybranego sejmiku województwa zwołuje przewodniczący sejmiku z poprzedniej kadencji na dzień przypadający w ciągu 7 dni po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów do sejmików na obszarze całego kraju.”,
 - b) w ust. 4 wyrazy „w ciągu” zastępuje się wyrazami „na dzień przypadający w ciągu”,
 - c) w ust. 5:
 - wyrazy „Jeżeli wybory były wynikiem referendum lokalnego w sprawie odwołania sejmiku,” zastępuje się wyrazami „W przypadku wyborów przedterminowych”,
 - dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.”,
 - d) w ust. 7 wyrazy „w ciągu” zastępuje się wyrazami „na dzień przypadający w ciągu”;
- 2) w art. 22 uchyla się ust. 2;
- 3) w art. 31 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. Członkiem zarządu województwa nie może być osoba, która nie jest obywatelem polskim.”;

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806 oraz z 2003 r. Nr 162, poz. 1568.

- 4) w art. 86a w ust. 1 po wyrazach „wygaśnięcia mandatu radnego” dodaje się wyrazy „, obsadzenia mandatu radnego”.

Art. 6.

W ustawie z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz.U. Nr 88, poz. 985, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wniosek mieszkańców, o którym mowa w ust. 1 i 1a może zostać złożony po upływie 10 miesięcy od dnia wyboru organu i nie później niż na 8 miesięcy przed zakończeniem jego kadencji.”;
- 2) w art. 25 w ust. 1 skreśla się wyraz „wojewódzkiego”;
- 3) w art. 52 w ust. 2 skreśla się wyraz „wojewódzki”;
- 4) w art. 64 wyrazy „komisarz wyborczy” zastępuje się wyrazami „Państwowa Komisja Wyborcza”.

Art. 7.

W ustawie z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz.U. Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1089 i Nr 215, poz. 1806) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 1 po wyrazie „rady” dodaje się wyraz „tej”;
- 2) w art. 4 w ust. 4 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W takim przypadku datę ponownego głosowania odracza się o dalszych 14 dni.”;
- 3) w art. 6 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W przypadku wyborów przedterminowych, w których wybiera się tylko wójta, powołuje się gminną komisję wyborczą i obwodowe komisje wyborcze w trybie i na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 2 ust. 2.”;
- 4) w art. 24 w ust. 3 wyrazy „może sporządzić” zastępuje się wyrazami „sporządza”;
- 5) w art. 26 w ust. 1 uchyla się pkt 5;
- 6) w art. 27b w ust. 2 w pkt 2 wyrazy „nie dopuszcza do wykonania” zastępuje się wyrazami „dopuszcza do niewykonania”;
- 7) w art. 27l w ust. 2 po wyrazach „na rzecz komitetu wyborczego” dodaje się wyrazy „oraz dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych przez komitet wyborczy, a także o dopuszczalnym terminie dokonywania wpłat”;
- 8) dodaje się art. 27na w brzmieniu:

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271.

„Art. 27na. Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta przekazuje komitetowi wyborczemu lub przyjmuje w jego imieniu wartości niepieniężne inne niż nieodpłatne usługi polegające na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne

podlega grzywnie od 1 000 do 100 000 złotych.”.

Art. 8.

Ustawa wchodzi w życie z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, z tym że przepisy ustaw, o których mowa w art. 1, art. 3-5 i art. 7, mają zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa weszła w życie.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER
Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH- *1094* /04/DPE/agg

Warszawa, *22.03.* 2004 r.

Pan
Zbigniew Kuźmiuk
Przewodniczący Komisji
Samorządu Terytorialnego
i Polityki Regionalnej
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia do sprawozdania Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji Ustawodawczej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa (druk nr 1749 i 2671), z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) oraz art. 42 ust. 4 Regulaminu Sejmu przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym sprawozdaniem Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji Ustawodawczej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa (pismo nr STR-0150-138-04), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem przedłożonego projektu ustawy, w wersji przyjętej w sprawozdaniu Komisji, jest dostosowanie polskiego ustawodawstwa do wymogów prawa wspólnotowego, wynikających z art. 19 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) oraz Dyrektywy Rady UE Nr 94/80/WE z 19 grudnia 1994 r. ustanawiającej szczegółowe zasady korzystania z prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii zamieszkałych w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami (Dz. Urz. WE Nr L 368, 31.12.1994, str. 38-47), zmienionej Dyrektywą 96/30/WE.

II. Opinia do rządowego projektu ustawy została wyrażona pismem z dnia 28 stycznia 2003 r. (pismo nr Sekr. Min. DH/279/2003/DPE-kcg), dołączonym do projektu ustawy przekazanego do Sejmu RP.

III. W art. 6a ust. 3 nowelizowanej ustawy przewidziano, że prawa wybierania nie ma obywatel Unii Europejskiej, niebędący obywatelem polskim pozbawiony prawa wybierania w państwie członkowskim Unii Europejskiej, którego jest obywatelem.

Dyrektywa 94/80/WE dopuszcza taką możliwość jedynie w odniesieniu do prawa wybieralności. Świadczą o tym:

- przepisy artykułu 5 ust. 1 dyrektywy, wyraźnie zezwalający na wprowadzenie takiego zastrzeżenia w odniesieniu do prawa wybieralności
- brak możliwości weryfikacji wprowadzenia takiego zastrzeżenia w odniesieniu do prawa wybierania: art. 8 dyrektywy nie przewiduje możliwości wymagania oświadczenia od wyborcy z innego państwa UE w tej kwestii. Ponadto nie ma również możliwości weryfikacji prawdziwości takiego oświadczenia – dyrektywa nie przewiduje systemu wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi UE,
- preambuła do dyrektywy, która również odnosi się jedynie do pozbawienia praw wyborczych w odniesieniu do prawa wybieralności.

Przepis ten zatem nie może być uznany za zgodny z prawem Unii Europejskiej.

IV. Pragnę również zauważyć, że dodatkowo należy przeanalizować przepis art. 183 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego.

Rejestr wyborców, tworzony na podstawie tego przepisu, nowelizującego przepisy Ordynacji wyborczej do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, znajduje bowiem zastosowanie do sporządzania spisów wyborców dla wyborów do rad gmin.

W znowelizowanym art. 11 ust. 9 Ordynacji wyborczej do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu RP wymieniono dokumenty, które należy dołączyć do wniosku o wpis do rejestru wyborców. Wśród dokumentów tych wymieniono m.in. oświadczenie, że wyborca zamierza korzystać z czynnego prawa wyborczego tylko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

O ile jednak przepis ten jest w pełni zgodny i wypełnia obowiązki nałożone w Dyrektywie 93/109/WE w sprawie szczegółowych zasad korzystania przez obywateli Unii zamieszkałych w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami z prawa do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, która zakazuje podwójnego udziału w tych wyborach, to jednak Dyrektywa 94/80/WE zezwala na uczestniczenie w wyborach lokalnych również w państwie pochodzenia. W szczególności potwierdzono to w Preambule do Dyrektywy 94/80/WE, w której przypomniano, że prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim zamieszkała nie zastępuje prawa do głosowania i kandydowania w państwie członkowskim, którego obywatelem jest dana osoba.

Ponadto, art. 6a ust. 1 przyjętego przez Komisję projektu ustawy w odniesieniu do terminu wpisu do rejestru wyborców jest sprzeczny z art. 11 ust. 8 znowelizowanej

ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Analiza wymaga również kwestia dokumentów wymaganych od wyborcy przy wpisie do rejestru, które – co prawda zgodne z Dyrektywą 93/109/WE dotycząca wyborów do Parlamentu Europejskiego – nie są zgodne z Dyrektywą 94/80/WE. Obywatel UE uczestniczący w wyborach samorządowych nie musi składać oświadczenia, że będzie korzystał z czynnego prawa wyborczego tylko na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Zastrzeżenie takie jest jednak zasadne w odniesieniu do wyborów do Parlamentu Europejskiego.

- V. Pragnę również zauważyć, że zgodnie z art. 14 Dyrektywy 94/80/WE w opiniowanym projekcie ustawy powinno znaleźć się analogiczne odniesienie do Dyrektywy, ale **nie do Dyrektywy 93/109/WE, lecz do Dyrektywy 94/80/WE**, dotyczącej wyborów do samorządu terytorialnego.

Wprowadzone w art. 1 pkt. 1 odwołanie dotyczy niewłaściwej dyrektywy i musi zostać poprawione. W opinii UKIE wyrażonej do sprawozdania Podkomisji dyrektywa 93/109/WE została przywołana jedynie jako przykład, który już został zaakceptowany w toku prac parlamentarnych nad projektem ustawy – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego.

- VI. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, że przedłożony projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa, w wersji przedstawionej w sprawozdaniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej w zakresie przepisów omówionych w punktach III, IV i V niniejszej opinii.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Józef Oleksy
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji